

13. PSICHOSOCIALINIŲ RIZIKŲ MOKYKLOS BENDRUOMENĖJE ĮTAKOS MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMAMS TYRIMAS

Temos pagrindimas

Pokyčiai pasaulyje ir šalyje, nulemti demografinės situacijos, COVID-19 pandemijos, globalizacijos iššūkių, informacinių komunikacijų technologijų plėtros, socialinės atskirties ir pan., tampa iššūkiu mokyklos bendruomenėms, reikalauja didesnio funkcinio ir kvalifikacinio lankstumo iš ugdymo įstaigų, mokytojų, mokinių ir jų tėvų, bet ar tik tiek? Atlikta daug tyrimų, analizuojančių patiriamas psichosocialines rizikas (nesaugumas, baimė, emocijų ir elgesio sutrikimai, agresija, delinkventinis elgesys, socialinės ir socializacijos problemos ir t. t.) suaugusiųjų darbo kolektyvo bendruomenėse, skaičiuojami daromi milžiniški nuostoliai: blogėja ekonominiai šeimos ir visos valstybės rodikliai, maždaug apie 22 proc. darbuotojų, dirbančių 27 Europos Sąjungos valstybėse narėse, susiduria su asmens sveikatos problema (2005 m. duomenys). 2018 m. ŠVIS duomenimis, jokio pagalbos mokiniui specialisto nebuvo 9 proc. bendrojo ugdymo mokyklų, daugiau nei pusė (53 proc.) šalies mokyklų neturėjo psichologo, o specialiojo pedagogo ar logopedo neturėjo 28 proc. šalies mokyklų. Dažniausiai pagalbos mokiniui specialistų neturi mažųjų savivaldybių mokyklos, kuriose dėl mažo mokinių skaičiaus specialistams sudėtinga pasiūlyti viso etato darbo krūvį. Kas tuomet padeda mokyklų bendruomenėms susidoroti su kylančiomis rizikomis, ar pačioje bendruomenėje yra resursų, padedančių įveikti kylančius sunkumus ir juos šalinti – trūksta duomenų. Būtų ypač svarbu išsiaiškinti, kaip ir kokios rizikos veikia Lietuvos mokyklos bendruomenes karantino (COVID-19 pandemijos), ekstremalių situacijų metu, vykdant nuotolinį mokymąsi, kokie veiksniai, kokioms grupėms turi didžiausią poveikį ir taip šalyje prastai mokinių psichikos sveikatai, vaikų gerovės indeksui (UNICEF ataskaita „*Worlds of Influence Understanding what Shapes Child Well-being in Rich Countries 2018*“), kaip tai paliečia kiekvieną jos narį (vaikus ir jų tėvus, pedagogus, mokyklų vadovus), kokią įtaką daro ne tik mokyklos / klasės mikroklimatui, bet ir mokinio asmenybės raidai bei jo mokymosi pasiekimams ir ateities lūkesčiams.

Tikslas ir laukiami rezultatai

Tyrimo tikslas – nustatyti didžiausias mokyklos bendruomenėms kylančias rizikas, labiausiai lemiančias mokinių mokymosi pasiekimus.

Laukiami tyrimo rezultatai:

1. Išskirtos rizikos, darančios didžiausią įtaką mokinių mokymosi pasiekimams.
2. Nustatyti veiksniai, didinantys mokyklų bendruomenių gebėjimą susidoroti su iššūkiais, padedančiais įgyti atsparumą neigiamai rizikų įtakai.
3. Parengtos rekomendacijos mokyklų vadovams ir švietimo politikams, siūlant sprendimus, padedančius įveikti kilusias rizikas.

Išsamesnę informaciją teikia

Daiva Vaišnorienė, Bendrojo ugdymo departamento Švietimo pagalbos skyriaus vyriausioji specialistė, tel. (8 5) 219 1120, el. p. daiva.vaisnoriene@smm.lt